

Revisionsplan 2017

**Fastställd den 6 februari av
revisorsgrupp 1**

Dnr 3.1.1-24/2017

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Fördjupade granskningar som sker under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

Innehåll

Stadsrevisionen i Stockholms stad	1
Inledning	1
Revisionens uppdrag	1
Revisionens organisation	2
Samverkan med kommunfullmäktige	3
Revisionsstrategi	3
Revisionsprocessen	4
Planering	4
Årlig granskning	5
Rapportering till kommunfullmäktige	7
Revisionens kvalitetssäkring	7
Granskningar revisionsåret 2017	8
Förstudier och projekt	8
Förstudier	8
Projekt	10
Fördjupningar	14
Uppföljning av tidigare genomförda granskningar	15
Bevakningsområden	15

Stadsrevisionen i Stockholms stad

Inledning

Revisionsplanen för 2017 innehåller förutom årets planerade granskningar utifrån genomförd riskanalys även en beskrivning av revisionens uppdrag och organisation. Planen beskriver i huvudsak granskningen av stadens nämnder, även om revisionen av bolagen omnämns på några ställen. Revisionen av bolag och stiftelser sker i särskild ordning.

Revisionsplanen är flexibel och kan förändras eller omprioriteras för att vid behov kunna hantera ändrade förutsättningar eller oförutsedda händelser.

Revisionens uppdrag

På fullmäktiges uppdrag granskar revisorerna all verksamhet som bedrivs av stadens nämnder, bolag och stiftelser i den omfattning som följer av god revisionsordning.

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom kommunstyrelsen och nämnder sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisorernas granskning av intern kontroll inriktas på om styrelsens/nämndernas egna interna kontroll (styrning, uppföljning och kontroll) av verksamheten är tillräcklig. Vidare ingår att bedöma hur kommunstyrelsen leder och samordnar den kommunala verksamheten samt utövar sin uppsikt över nämnderna och de kommunala företagen.

Stadens förtroendevalda revisorer och de som utsetts till lekmannarevisorer och till revisorer i stiftelser utgör den samordnade revisionen. Genom den samordnade revisionen kan stadens verksamheter granskas och ansvarsprövas med helhetssyn. Samordningen möjliggör bl.a. en bred granskning av hur kommunstyrelsen utövar sin uppsiktsplikt. Den möjliggör också ett samlat underlag för fullmäktiges ansvarsprövning av hela verksamheten oberoende av

organisationsform. Ägarstyrningen är även i fokus för den samordnade revisionen.

Revisorerna ska bedriva en oberoende och objektiv granskning av stadens verksamhet. Opartiskhet och saklighet ska genomsyra revisorernas agerande, bedömningar och uttalanden. Varje revisor är oberoende i förhållande till såväl granskade nämnder och styrelser som till uppdragsgivaren kommunfullmäktige.

Revisorernas revisionsrapporter publiceras löpande på stadens hemsida.

Revisionens organisation

I stadens organisation ingår kommunstyrelsen och 30 nämnder samt Stockholms Stadshus AB med 16 dotterbolag och ett antal dotterdotterbolag. Det finns även två delägda bolag och ett antal stiftelser.

De förtroendevalda revisorerna i Stockholms stad är valda av kommunfullmäktige och indelade i tre revisorsgrupper med ansvar för olika revisionsområden. Samtliga 20 förtroendevalda revisorer ingår i revisorsgrupp 1 och dessutom i grupp 2 eller grupp 3.

Revisorsgrupp 1 granskar kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom svarar gruppen för övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsgranskning.

Revisorsgrupp 2 granskar exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, avfallsnämnden samt utbildningsnämnden.

Revisorsgrupp 3 granskar samtliga stadsdelsnämnder, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, äldre- och överförmyndarnämnden.

Kommunfullmäktige utser en lekmannarevisor och en suppleant för granskning av respektive bolag. För varje bolag utses även en auktoriserad revisor på bolagets årsstämma.

Vid sidan av de tre revisorsgrupperna finns även ett *revisorskollegium* vars uppgift är att ansvara för den förvaltning som är kopplad till revisionsverksamheten.

Staden har ett eget revisionskontor med sakkunniga som biträder de förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorerna. Externa revisorer och specialister anlitas i vissa fall.

Stadsrevisionen är den samlade benämningen för de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

Samverkan med kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är revisorernas uppdragsgivare, vilket innebär att revisorerna är fullmäktiges instrument för att granska stadens verksamhet, styrning och ekonomi. En aktiv dialog och kommunikation med kommunfullmäktige är därför viktig.

Resultatet av revisorernas granskningar rapporteras löpande under året till kommunfullmäktiges presidium dels genom skriftliga rapporter, dels genom muntlig redovisning i samband med träffar mellan revisorerna och presidiet. Revisorerna träffar kommunfullmäktiges presidium minst två gånger per år.

Revisionsstrategi

Inför varje mandatperiod fastställer revisorsgrupp 1 en revisionsstrategi. I februari 2015 fastställdes strategin för 2015-2018. I strategin angavs följande inriktning:

- Fortsatt fokus på nämndernas styrning, uppföljning och kontroll av både den verksamhet som genomförs av externa utförare och den verksamhet som bedrivs i kommunens egen regi.
- Det förtroendekänsliga området är prioriterat, bl.a. när det gäller upphandling, stora bygg- och investeringsprojekt samt fastighetsområdet.
- Den årliga granskningen har fortsatt inriktning på kontroll av ekonomin, administrativ ordning och redovisning samt uppföljning och analys vad gäller verksamhetsmålen.

Revisorsgrupp 1 har beslutat om en kommunikationspolicy den 23 februari 2016. I policyn anges att revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation med fullmäktige, de granskade, medborgare och media.

Revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår från riskanalys och planering av granskningsinsatser till bedömningar i revisionsberättelse för nämnder samt granskningsrapport för respektive bolag. Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan. När det gäller bolagen är det bolagsstämman som fattar beslut om ansvarsfrågan.

Granskningsarbetet avseende 2017 genomförs under perioden 1 april 2017 till och med 31 mars 2018.

Planering

Revisorernas uppdrag enligt lag och reglemente är omfattande och måste avgränsas utifrån de resurser som revisionen förfogar över. För att genomföra revisionsuppdraget, och för att med säkerhet kunna uttala sig i ansvarsfrågan, prioriterar och planerar revisorerna sina revisionsinsatser utifrån genomförd riskanalys. Syftet med riskanalysen är att identifiera de största riskerna som finns inom verksamheter, funktioner och processer i staden. De granskningar som genomförs ska inriktas på för staden/nämnden/bolaget väsentliga områden där det finns risker för att kommunstyrelsen/nämnder/styrelser inte har:

- en ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet
- rättvisande räkenskaper
- tillräcklig intern kontroll

Med begreppet *ändamålsenlig verksamhet* avses att kommunstyrelsen/nämnder/styrelser uppfyller fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Planeringen per nämnd och bolag dokumenteras i en planerings-PM där det framgår vad som ska granskas under revisionsåret. Denna kommuniceras med den verksamhetsansvariga tjänstemannaledningen i förvaltningen/bolaget.

Planeringen, inklusive riskanalys, är en grundläggande del i revisionsprocessen med syfte att säkerställa att granskningsinsatserna ger tillräckligt underlag för att revisorerna ska kunna göra väl grundade uttalanden i revisionsberättelserna som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning av respektive nämnd/styrelse.

Årlig granskning

Den årliga granskningen omfattar grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av årsredovisningar och delårsrapporter. Vidare ingår uppföljning av tidigare genomförda granskningar.

Grundläggande nämndgranskning

Den grundläggande granskningen genomförs varje år vid alla nämnder. Inriktningen för granskningen är att för varje nämnd granska och bedöma om:

- styrelsen/nämnden har uppnått fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten, samt om verksamheterna klarar att genomföra sina uppdrag med tillgängliga resurser
- styrelsens/nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll säkerställer en ändamålsenlig och ekonomiskt effektiv verksamhet liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet
- styrelsens/nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed samt att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Grundläggande bolagsgranskning

Lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn har olika uppdrag. Lekmannarevisorns uppdrag är främst att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den auktoriserade revisorns uppdrag är främst att granska räkenskaperna och årsredovisningen. Lekmannarevisorernas och den auktoriserade revisorns uppdrag överlappar varandra vad gäller granskning av den interna kontrollen.

Den grundläggande bolagsgranskningen avser bolagets styrelse och verkställande direktör. Inriktningen för granskningen är att för varje bolag granska och bedöma:

- **Bolagets ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat**
Kvaliteten i de ekonomiska prognoserna inklusive uppföljning av investeringar samt hur bolaget arbetar med fullmäktiges verksamhetsmål, indikatorer och eventuella aktiviteter. Vidare ingår bedömning av i vilken omfattning bolaget har bidragit till att uppnå fullmäktiges mål.

- **Bolagets arbete med intern kontroll**
Bolagets arbete med IK-planen med fokus på genomförd risk- och väsentlighetsanalys.
- **Uppföljning av ägardirektiv och uppdrag**

Fördjupad granskning

Den grundläggande granskningen kompletteras med fördjupad granskning i den omfattning och med den inriktning som behövs för att säkerställa att revisorerna och lekmannarevisorerna har tillräckligt underlag för sitt uttalande i revisionsberättelsen respektive i granskningsrapporten. Behovet av fördjupad granskning grundas på en riskanalys för respektive nämnd/bolag.

Granskningen kan inriktas på om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt föreskrifter som gäller för verksamheten. Den fördjupade granskningen kan också avse intern kontroll inom områden som personal, ekonomi och redovisning. De fördjupningar som genomförs kan avrapporteras i årsrapporten för respektive nämnd/bolag eller i särskilda projektrapporter.

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Revisorerna granskar årligen årsredovisning och delårsrapport. Omfattning och inriktning på dessa granskningar är till stor del beroende på den bedömning som gjorts vid såväl den grundläggande som fördjupade granskningen av stadens system och rutiner.

Syftet med granskningarna är att verifiera om redovisningen ger en rättvisande bild av verksamhet och ekonomi. Såväl den finansiella redovisningen som redovisningen av stadens verksamhet i förvaltningsberättelsen ingår inklusive bedömning av måluppfyllelse.

Uppföljning av tidigare granskningar

I den årliga granskningen ingår att följa upp tidigare års iakttagelser och rekommendationer. Detta gäller både det som framkommit inom ramen för den grundläggande granskningen per nämnd/bolag och de granskningar som genomförts i form av fördjupade granskningar. Uppföljningen ger underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning och ligger även till grund för riskbedömningen inför kommande års revisionsplanering.

Avrapportering

Revisionens granskningar i form av större projekt redovisas i *projekt-rapporter*. Dessa publiceras löpande under året.

Det gångna årets granskningar (inklusive fördjupningar och projekt) sammanfattas i *årsrapporter* för nämnder och *granskningspromemorior* för bolagsstyrelser. En för staden samlad bild av årets samtliga granskningar redovisas i *årsredogörelsen*.

Den årliga granskningen behandlas vid minst tre tillfällen av revisorsgrupperna:

- Granskning av intern kontroll och löpande redovisning (september - februari)
- Granskning av delårsrapporten (oktober/november)
- Årsrapport (mars)

Rapportering till kommunfullmäktige

Den årliga granskningen redovisas till kommunfullmäktige i de förtroendevalda revisorernas *revisionsberättelse* för respektive nämnd. Med resultatet av de granskningar som genomförts prövar revisorerna om kommunstyrelsen och nämnder har fullgjort sina uppdrag. Revisionsberättelserna innehåller ett uttalande om ansvarsfrihet tillstyrks eller inte som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning.

Revisionens kvalitetssäkring

Att arbeta enligt God revisionssed¹ är en grundförutsättning för god kvalitet och kvalitetssäkring i revisionen. Kvalitetsarbete handlar om att följa upp och att arbeta med ständiga förbättringar.

I Revisionsstrategi 2015-2018² anges att kvalitetssäkring av revisorernas och de sakkunnigas arbete sker enligt den av STAREV³ fastställda vägledningen för kvalitetssäkring.

Revisionskontoret har såväl intern som extern kvalitetssäkring av granskningsuppdragen. Den externa kvalitetskontrollen genomförs av yrkesrevisorer från andra revisionskontor inom STAREV-kretsen.

¹ God revisionssed i kommunal verksamhet 2014 (God revisionssed), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

² Beslutad av revisorsgrupp 1 2015-02-18

³ STAREV är ett samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner, landsting och regioner med egna revisionskontor.

Granskningar revisionsåret 2017

De granskningsförslag gällande projekt som framkommit ur riskanalysen redovisas nedan. Utöver de projekt som fastställs i revisionsplanen planeras också ett antal fördjupade granskningar inom ramen för den årliga revisionen per nämnd.

Vidare redovisas planerad uppföljning av tidigare genomförda revisionsprojekt och bevakningsområden.

Förstudier och projekt

Nedan följer en sammanställning över förslag till förstudier och projekt. En förstudie är till skillnad från ett projekt inte i första hand inriktad som underlag för årets ansvarsprövning utan ska ge ett fördjupat underlag för ställningstagande om granskning ska ske.

Granskning	Förstudie	Projekt
Styrning och uppföljning av grundskolan	X	
Skolplattformen	X	
Stadens relationer till näringslivet	X	
Kränkande behandling i grundskolan		X
Demokrati och trygghet		X
Stadens bostadsförsörjningsansvar		X
Stadens flyktmottagande		X
Utredningstider inom individ- och familjeomsorgen		X
Kompetensförsörjning		X
Miljöprogrammet		X
Direktupphandling		X

Förstudier

Styrning och uppföljning av grundskolan

Den obligatoriska grundskolan har fr.o.m. höstterminen 2011 fått en läroplan med tydligare kunskapsmål. En väsentlig del i det systematiska kvalitetsarbetet inom grundskolan är att följa upp resultat och måluppfyllelse. Vidare ska elevens kunskapsmässiga utveckling regelbundet följas upp och utvärderas för att förbättra undervisningen och stödja elevens lärande.

I Skolinspektionens kommunrapport från 2016 bedöms att utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete vad gäller grundskolan inte är tillräckligt för att kunna bedöma om de

nationella målen för elevernas lärande och utveckling har nåtts. Vidare att utbildningsnämnden mer aktivt och tydligt måste ta ansvar för att följa upp resultaten i grundsärskolan, för att synliggöra utvecklingsområden och att erhålla underlag för strategiska åtgärder och beslut.

Den systematiska uppföljningen utgör även en viktig grund i bedömningen av elevernas kunskapsutveckling och behovet av fortsatt placering i särskolan. Om uppföljningen brister finns bl.a. risken att elever går kvar i särskola på felaktiga grunder, vilket kan få konsekvenser för elevens framtid.

Förstudiens syfte är att översiktligt kartlägga utbildningsnämndens styrning och uppföljning av grundsärskolan för att ge underlag till ställningstagande om en granskning ska genomföras.

Skolplattformen

Skolplattform Stockholm är ett projekt med uppdraget att utveckla en gemensam utbildningsplattform för samtliga skolformer. Målet med Skolplattformen är att minska pedagogernas administrativa börda, förbättra elevers och barns lärande och ge en effektivare administration av den pedagogiska verksamheten.

För att stärka styrningen av projektet Skolplattform Stockholm beslutade fullmäktige hösten 2016 att flytta ansvaret för projektet från utbildningsnämnden till kommunstyrelsen. En programstyrgrupp har därefter etablerats och projektet Skolplattform Stockholm har fått en ny struktur.

Förstudiens syfte är att översiktligt kartlägga kommunstyrelsens styrning och uppföljning av projektet Skolplattformen för att ge underlag till ställningstagande om en granskning ska genomföras.

Stadens relationer till näringslivet

I budget 2017 anges att Stockholm ska vara en attraktiv stad för småföretagare och det lokala näringslivet ska stärkas genom utvecklad företagar-service och rådgivning. Entreprenörskap och eget företagande bland kvinnor och utrikes födda ska särskilt stödjas. Staden ska samverka med andra offentliga och privata aktörer för att öka företagandet i Stockholm.

Stadens kontakter med näringslivet ska utvecklas och fler arbetsplatser ska tillskapas. En styrgrupp för näringslivsfrågor ska leda stadens strategiska arbete.

Förstudiens syfte är att översiktligt kartlägga stadens samverkan med näringslivet för att ge underlag till ställningstagande om en granskning ska genomföras.

Projekt

Kränkande behandling i grundskolan

I budget 2017 framgår att arbetet mot mobbning, kränkande behandling, diskriminering och trakasserier i skolan ska förstärkas. Utbildningsnämnden ska utveckla stöd för uppföljning av kränkande behandling. Det är skolans uppgift att säkerställa att elever inte far illa och all personal har ett ansvar att förebygga mobbning och kränkande behandling.

Under 2014 genomförde stadsrevisionen en uppföljande granskning som bland annat visade att det fanns skolor som inte hade tillräckliga rutiner för det förebyggande arbetet avseende kränkande behandling. Vidare bedömdes att utbildningsnämndens anmälnings- och uppföljningsrutin behövde utvecklas.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på utbildningsnämndens rutiner för att upptäcka, åtgärda och förebygga mobbning, kränkningar, diskriminering och trakasserier i grundskolan.

Demokrati och trygghet

Stadsrevisionen genomförde under 2016 en förstudie med inriktning på att översiktligt kartlägga stadens arbete gällande social hållbarhet. Stadens arbete med social hållbarhet är indelat i fyra utvecklingsområden: Uppväxtvillkor och utbildning, Arbete och försörjning, Boende och stadsmiljö samt Demokrati och trygghet. Förstudien visade att det finns risker kopplat till styrning och samverkan i frågor som rör området demokrati och trygghet.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på om stadens nämnder och styrelser vidtar aktiviteter för trygghetsskapande åtgärder i närmiljön samt för medborgarnas delaktighet i den lokala samhällsutvecklingen. Projektet är överfört från 2016 års revisionsarbete.

Stadens bostadsförsörjningsansvar

Arbetet för att få fram fler bostäder för grupper som staden har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för ska, enligt budget 2017, intensifieras med prioritering på nyanlända och ensamkommande flyktingbarn.

Socialnämnden har i uppdrag att på stadsövergripande nivå utreda och sammanställa behoven av bostäder för grupper som staden har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för. Exploateringsnämnden ska bidra till stadens arbete för att tillgodose bostäder åt prioriterade grupper bland annat unga, studenter och andra grupper som står långt ifrån bostadsmarknaden. Vidare ska nämnden bistå staden i arbetet med att tillgodose behovet av bostäder för nyanlända och ensamkommande flyktingbarn. Bostadsbolagen och Micasa har i uppdrag att tillhandahålla bostäder till prioriterade grupper samt aktivt bidra och samverka för att skapa fler boenden för dessa grupper.

Risk finns att målsättningen om att prioriterade gruppers bostadsbehov inte uppnås eftersom flera är prioriterade.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på hur ansvariga nämnder och bolag genomför uppdraget att få fram bostäder för grupper som staden har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för.

Stadens flyktingmottagande

Enligt lagstiftningen är staden ansvarig för att ta emot anvisade flyktingar och de som fått uppehållstillstånd. Ansvaret omfattar även nyanlända som ordnar eget boende eller som kommer till anhöriga i staden. Den nya bosättningslagen som trädde i kraft 1 mars 2016 innebär att staden under 2016 och 2017 ska ta emot 2 810 respektive 3 460 nyanlända med uppehållstillstånd.

Stadsrevisionen har genomfört en förstudie. Förstudien visade bland annat att det finns ett fortsatt behov av att förbättra samordningen av insatser och samsynen på service bland stadens nämnder. Servicen skiljer sig åt mellan stadsdelarna på grund av skillnader i stadsdelsnämndernas kultur och arbetsbelastning. Vidare har Skolinspektionen riktat kritik mot stadens mottagande av nyanlända elever för exempelvis brister i utredningar av elevernas kunskaper och att skolor inte förmår anpassa undervisningen efter elevernas förutsättningar.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på om stadens organisation och ansvarsfördelning rörande flyktingmottagandet är ändamålsenlig samt utbildningsnämndens mottagande av nyanlända elever sker på ett på ett tillfredsställande sätt.

Utredningstider inom individ- och familjeomsorgen

Enligt socialtjänstlagen ska socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden.

En mätning av utredningstider i staden visar att andelen utredningar som pågått längre än de lagstadgade fyra månaderna har ökat de senaste tre åren. Andelen utredningar som pågått längre än fyra månader varierade under 2015 mellan 22,7 procent och 67 procent. Vidare har framkommit att personalsituationen är en fortsatt stor utmaning inom den sociala barn- och ungdomsvården.

Det är en viktig rättssäkerhetsfråga att utredningar görs inom den tid lagstiftaren angett. Vidare är det angeläget att brukarnas behov utreds snabbt för att de ska kunna få de insatser som de har behov av.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på utredningstider inom stadens individ- och familjeomsorg.

Kompetensförsörjning

En god personal- och kompetensförsörjning är avgörande för kvaliteten i stadens verksamheter. Av stadens konjunkturärende med planeringsförutsättningar för budget 2017 framgår att de närmaste årens utmaningar med en ökad flyktingström, stora pensionsavgångar och svårigheter att rekrytera främst socialsekreterare, förskollärare, lärare, ingenjörer och chefer innebär stora påfrestningar för stadens nämnder. Det finns en risk för att berörda nämnder inte kommer kunna rekrytera legitimerad/behörig personal i tillräcklig omfattning.

Antalet elever och barn i Stockholms stads skolor och förskolor ökar kraftigt i takt med att befolkningen i staden ökar. Enligt stadens budget 2017 behöver Stockholms stads anställa cirka 1 700 nya pedagoger varje år inom överskådlig framtid.

I anvisningar för nämndernas arbete med budget/verksamhetsplan framgår att nämnderna ska utveckla arbetet med kompetensför-

sörjning. Detta för att säkerställa att organisationen långsiktigt har rätt kompetens för att nå verksamhetens mål.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på utbildningsnämndens respektive stadsdelsnämndernas arbete med kompetensförsörjningen för att säkerställa behovet av personal med rätt kompetens inom förskola och skola samt socialtjänst tillgodoses.

Miljöprogrammet

Kommunfullmäktige antog i april 2016 ett miljöprogram för perioden 2016–2019. Miljöprogrammet innehåller sex övergripande miljömål och 30 delmål som stadens nämnder och styrelser ska uppfylla. Nämnd eller styrelse med utpekat ansvar för ett delmål ska formulera nämndmål, samt ta fram indikatorer och aktiviteter som syftar till att uppfylla miljöprogrammets mål.

I stadsrevisionens granskning av tidigare miljöprogram har identifierats risk för att stadens nämnder och styrelser inte formulerar egna nämndmål, indikatorer och genomför uppföljningar för att uppfylla miljöprogrammets intentioner.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på att översiktligt bedöma styrning och uppföljning mot målen i stadens nya miljöprogram. Granskningen föreslås fokusera på genomförande och uppföljning av ett övergripande mål i miljöprogrammet, t.ex. "Hållbar energianvändning".

Direktupphandling

I lagen om offentlig upphandling (LOU) har angetts värden för när direktupphandling får användas. Staden har utfärdat riktlinjer för direktupphandling som gäller för samtliga nämnder och bolag. Stadsrevisionens granskningar av direktupphandlingar under 2016 visar att den interna kontrollen inte är tillräcklig i fyra av fem granskade nämnder. Bland annat har fyra nämnder inte uppfyllt krav i stadens riktlinjer och LOU på dokumentationsplikt för genomförda direktupphandlingar.

Granskningen identifierade även risken för att stadens nämnder och bolag köper varor/tjänster under direktupphandlingsgränsen av samma leverantör vid flera tillfällen där de sammanlagda beloppen överstiger denna gräns.

Granskningen genomförs som ett projekt med inriktning på hur nämnder och bolag säkerställer att LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling följs.

Fördjupningar

En fördjupade granskningen genomförs oftast som en nämnd/bolagsspecifik granskning till skillnad från ett projekt. Avrapporteringen av granskningens resultat sker i årsrapporten/granskningspromemorian för granskad nämnd/bolag.

Nedan följer exempel på fördjupningar som planeras under 2017:

Stadsbyggnadsprocessen

Det dagliga arbetet med bostadsbyggandet sker främst inom exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Kontoren samarbetar i stadsbyggnadsprocessen, men har olika ansvarsområden. Dessutom deltar trafiknämnden utifrån planering av allmän mark samt gator och vägar. Ansvarsfördelning och gränssnitt mellan nämnderna beskrivs i handboken Ledstången.

En fördjupad granskning genomförs med inriktning på hur Ledstångens följs i byggnadsprocessen.

Sjukfrånvaron

En fördjupad granskning genomförs med inriktning på om nämnderna bedriver ett systematiskt och aktivt arbete för att minska sjukfrånvaron.

Föreningsliv och demokrati

En fördjupad granskning genomförs med inriktning på stadens arbete för att förbättra tillgänglighet för föreningar till stadens lokaler samt avgifter och faktureringsrutiner.

Ledningssystem inom äldreomsorgen

En fördjupad granskning genomförs med inriktning på om nämnderna har ledningssystem och rutiner för avvikelshantering som bidrar till att säkerställa att äldre som är i behov av insatser får dessa med god kvalitet och hög patientsäkerhet.

Ensamkommande barn

Fördjupningen genomförs med inriktning på dels om vilken ersättning stadens boende får för att ta emot ensamkommande flyktingbarn, dels vad barnet erhåller för personliga utgifter exempelvis kläder, fritidsaktiviteter med mera.

Uppföljning av tidigare genomförda granskningar

- Samverkan mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting avseende barn och unga med psykisk ohälsa (revisionsrapport 2013:02)
- Paraplysystemets säkerhet och ändamålsenlighet (revisionsrapport 2014:01)
- IT i skolan (revisionsrapport 2014:09)

Bevakningsområden

Utöver granskningsprojekt och fördjupningar föreslås att revisionskontoret bevakar utvecklingen inom nedanstående område.

- Stadens finanser